

pridem jaz do stopinje izvršiteljice volje vse Evrope.“ — In tako se je zgodilo. Kdor zatorej meni, da je moči prepád med koranom in križem zvezati z mostom, on ne pozná niti križa niti korana. Ker se pri nas v Avstriji pričakuje raji sreče le od brezverstva, zato je hotela brezverna Avstrija imeti tudi brezverlo Turčijo (živahna veselost), in zato se hoče podpirati nje varstvo. A reforme poleg korana niso mogoče. Rusija je to umela. (Kon. prih.)

Naši dopisi.

Iz Rusije 24. marcija. — 7. V pismu od 28. oktobra pr. l. sem pisal, da „buldog bo pri sklepanji mira sicer lajal, vendar nazadnje podvivši rep med noge bo le cedil z jezika penaste sline“. Buldog je res strašno zbesnil ter laja dan in noč že skoro dva cela meseca, to je od onihmal, ko je Turčija podpisala pogoje premirja z glavnimi točkami mira. Jarostni laj buldoga, kakor smo ga v Rusiji že prej videli ali prav za prav že prej slišali, Ruskega naroda prav nič ne moti in ne vznemirja. Tudi preteklo jesen sem pisal, da Rusija ima še dovolj vojakov doma, če bo treba ne samo Turške, ampak tudi kake „omikane“ bašibuzuke v kozji rog uganjati. To tudi danes potrjujem, in da povem, čisto resnično rečem, da Ruski narod celó želi, da bi Angleški buldog ne podvil prezgodaj repa med noge, in ne da bi samo lajal, ampak da bi tudi popolnoma stekel ter začel gristi, kar mu prvo popade pod slinasto mrdo. Ruski narod že dva meseca moli in prosi Boga le ene milosti, da bi namreč Bog dal našim diplomatom tisto tvrdost duhá in pogumnost tako, po kakoršni se odlikujejo naši vojskovodje in vojaki. In s hvaležno radostjo moramo priznati, da do zdaj nas je mili Bog uslišal. Naši diplomati do zdaj še niso zabredli v tisto pomoto slabostne prijenljivosti, katera je pred poldrugim letom o času Carigraške konference potopila Ruski narod v nezasluzeno otožnost. Živa priča temu so Št. Štefanski preleminari mirú, katerega podrobnosti Vam je telegraf gotovo že prinesel. Prepise tega dokumenta je naša vlada pred 6 dnevi razposlala velikim Evropejskim vladam, a tukaj so ga pred 3 dnevi z manifestom carjevim razglasili. Imenuje se mir „preliminarni“, zato, ker nekatere zadeve, kakor, na primer, kontribucija, tirjatve Rumunske, krajne meje kneževin, ustav Bosnije, jadranje po prolivih bodo še le dotične komisije in deloma kongres, ako se snide, do dobrega ustanovili. Preliminarni mir je izpolnenje tiste obljube, o kateri sem v pismu od 23. septembra pisal: „Slavjansko-turško vprašanje bomo (Rusi) razrešili prav tako, kakor vi (neruski Slavjani) želite.“ Menim, da umni južni Slavjani niso mogli za zdaj več želeči, kakor toliko, kolikor jim je prinesel preliminarni mir. Srbija po svoji omahljivosti (v katero se ve da jo je Avstrija prisilila) več ni zaslužila, kakor toliko, kolikor je prejela: neodvisnost in nekoliko pozemeljnega priraščanja. Srbi, ako so želeli kedaj postati gospodujoči narod na Balkanskem polotoku, bi se bili morali prej učiti državljanske modrosti in pokornosti zdravemu razsodku, a ne rogoviliti s političnimi zarotami in šemiti se s tistim konstitucionalnim liberalizmom, ki je zahodnikom „non plus ultra“ politične modrosti, v resnici pa najbolj surovo gospodstvo večine nad manjšino, kakor, na primer, v Franciji, ali celó manjšine nad večino, kakor v Avstriji. Zdi se mi, da v nobeni ustavni deželi ni osobna svoboda in enakost pred postavami tako garantirana, kakor v Črnogori in Rusiji: postava je tu gospod nad vsemi, a ne stranka nad strankarji. Črnogora je po vojski

izveličana: ona je zdaj trikrat večja in vsaj desetkrat boljša, kakor je bila pred vojsko. To izveličanje so Črnogorci zaslužili tako z državljansko zrelostjo, kakor z izgledno vojno hrabrostjo. To isto pripoznavajo Turki sami. Prejšnji veliki vizir Server-paša, ko je prešteval zavezniške Rusije pri sklepanji premirja, je naštel Črnogorske armade 20.000 mož, pa opazil je, da o vojski jih je treba šteti za 200.000 mož. — Najbolj važno pa je osnivanje Bolgarske kneževine s Črnomorskim pobrežjem od Mangalije do Midije in z odličnim pristaniščem v Egejskem morji. To je tisto strašilo, na katero „buldog“ tako srdito laja. Zakaj? to je njemu dobro znano, a tudi nam je znano, zakaj mora Bolgarija iti do Egejskega morja, ter menimo, da zastonj laja, moral bo ali rep podviti ali pa hrbet nastaviti. Kdo ne pomni 1828.—1829. leta, ko je Rusija proti volji Anglije rešila Grke in Moldovalah (sedanje nehvaležne Rumune) iz Turške sužnosti? Kdo ne pomni 1853—1855. leta, ko Rusija proti volji Anglije, ki je oguljufala skoraj vso Evropo, ni mogla izvršiti osvobojenja kristijanov izpod Turškega jarma? Ravno tako trdovratno je Anglija dve poslednji leti branila nedotakljivost in celoto Turčije; al ko se Rusija Turčije ni dotaknila, ampak jo prisilila, kristijanom sploh in posebno Slavjanom dati vso svobodo in vso pravico, kolikor je za zdaj potrebno, se je Anglija splasila, proglasila se je za „advokata“ Grških interesov; ona raje, kakor priznati to, kar se je zgodilo, bi Turčijo razdajala, in Bolgariji v manjših mejah, to je, brez pobrežja Egejskega morja bi dala rada več kot Rusija: polno neodvisnost. Prekrasni plan Angleških interesov! Na vse male državice, celó Črnogore ne izvzemši, bi potem se razdelili Turški dolgovi, in Anglija bi s teh narodičev drla svoje interese, kakor je dozda drla z njih kožo s pomočjo Turških paš; Angleška krama pa imela bi po vsem Balkanskem polotoku svoje privilegirane štante. Nadejamo se, da iz Balkanske moke si Anglija ne bo pekla pogache. O dveh ali treh pokoljenjih plačevati Turško kontribucijo, ali pa na vselej na svoje rame navali Turške dolgove, to je za Bolgarijo velik razloček. Anglija bo morala pripoznati, da tudi južni Slovani in Rusija imajo kakošne interese in veliko poguma, kreniti po Angleških krempljih, ki se po njih lakomno stezajo. (Kon. prih.)

Iz Moskve 10. marca. Dn. B. — Včeraj je v dvorani plemstva Moskovskega gosp. Slavjanski s svojim zborom 150 pevcev dal koncert. Vse vstopnice so bile že več tednov poprej prodane. Najprej je pel zbor nekatere dosedaj neznane Ruske pesmi. Z velikim aplavsom so se morale po dvakrat peti. „Husitska“, Češka pesem, se je potem pela; a čudo, da ni jedna roka se ni ganila; vse mrtvo tiho je bilo. Nasproti temu je bil aplav velik pri „Ovam“, pesmi Črnogorski. Koncem so peli Jenkov „Naprej“, katerega so morali trikrat peti; entuziazem je bil tako vihar, da ni moči ga popisati. Vsak Jugoslovan se je moral vspeha tega veseliti kakor dete. Davorin Jenko pač ni mislil, da bode v Rusiji tako priljubljen.

Z Dunaja 31. aprila. — Marsikaj imam danes pokramljati z „Novicami“ in jim povedati to in uno, segajoč tudi za koulise. — Provizorij pogodbe z Ogrji se ima tedaj podaljšati zopet za 2 meseca, to je, do konca maja. Da do tega časa tudi ne bode klopčic razmotan, je gotovo, in zato bode mesec rožnik prinesel premembo notranje politike. Kar pa se tiče iztočnega vprašanja, zasukala se bode konečno vendar stvar tako, da naša armada posede Bosno in Hercegovino in ti deželi Avstrija obdrži, česar Ruska in Pruska vlada želite. — Greuterjev govor v delegaciji tudi v

najviših krogih ni ostal brez vtiska; Hrvaški poslanci so mu „in corpore“ se zahvalili, da je tako toplo zagovarjal pravice Slovanov, da bi jih sam Slovan ne mogel toplejše, in čujte! celó Magjara Secsen in Aponyi sta mu ploskala, dasiravno je današnje večino Ogerskega zbora šibal. — Počil je uni dan glas na Dunaji, da grof Potocki utegne na mesto Andrassyjevo stopiti. Posnela se je ta misel s tega, da ga je presvitli cesar sam parkrat obiskaval, ko je na Dunaji bival. Al stvar je drugačna. Da Potocki ni zmožen pôsila unanjega ministerstva, to on sam ve, al, če tudi z dušo in telesom Poljak, je Potocki vendar prijatelj Rusije, kjer ima 40 štirjaških milj posestva v Volhinji, in cesar je hotel prav resnično poročila izvedeti o Ruskih razmerah. — Minister Lasser je dobil dopust do konca maja in zapusti Dunaj še zmirom hudo bolehen, tudi Stremajerju prigovarjajo zdravniki, naj nemudoma odlazi v Krapino. — Kaj pa grof Hohenwart? boste morebiti radovedno vprašali. Da ga presvitli cesar posebno visoko ceni, to se je zopet pokazalo na poslednjem dvorskem balu, ker ga je odlikoval, kakor nobenega drugega. — Ker domačega perila ni kazalo v zbornici Dunajski prati, bo menda, kakor slišim, dr. Vošnjak odgovoril g. Dežmanu na unidanje njegove otrobe na drugem mestu.

Z Vrhnike 1. apr. — Pretekli teden se je tukaj in v okolici Vrhniki klatil stekel pes, ki je popadal pse, race in tudi druge živali, morebiti je vgriznil tudi kakega človeka. Vstrelil ga je potem naš konjač. To se nam treba zdi naznaniti, da se s popadeno živino ali popadenim kakim človekom po postavi ravna in odvrnejo velike nesreče.

Iz Ljubljane. — Volitve mestnih odbornikov se pričó že drugi teden, zato se zbirajo narodnjaki v čitalnici, liberalci (oder was?) pa v kazini, da si izberó kandidate za mestni odbor. Čudno, da Ljubljanski liberalci svoj prapor, ki so ga miši v preteklih 10 letih že vsega oglodale, še zmirom kvišku držé, čeravno vidijo in slišijo, da v Dunajskem državnem zboru — v zbornici poslanski in gospôski — že umira desetletni ustavoverski liberalizem tako, da pri najhujših pšicah, katere letijo na vlado in njeno ustavoverno stranko, se ne najde noben zagovornik več, ki bi uno in to branil. Se ve da kolovodje naših liberalcev se zanašajo na to, da veliko veliko Ljubljanskih volivcev nič od tega ne vé, da bode nemčurskega narobeliberalizma kmalu konec, drugi pa se z njim vred hočejo raji položiti v grob, kakor da bi priznavali pravo ustavno, vsem narodom pravično svobodo. — Pa pustimo te mučenike na kant prišlega liberalizma, in naj povemo našim volivcem, katerim ni še ugasnila zadnja iskrice pravega domoljuba, da v shodu narodnih volivcev 1. dne t. m. so bili za 3. volilni razred za kandidate izbrani: dr. Karol Bleiweis, France Goršič, Vaso Petričič, France Potočnik (vsi dosedanji odborniki) in pa (nov) Franc Peterca, — za 1. volilni razred pa: Franc Bučar, Mihael Pakič in Jožef Strzelba. Volitve v 2. volilnem razredu se udeležiti že zdaj bilo bi tako brezpametno, kakor če 100 vojakov bi se hotelo v boj spustiti z armado, ki šteje 1000 glav. Zato se naši ne udeležijo volitve v 2. razredu.

— (Iz seje deželnega odbora 30. dne t. m.) Oddalo se je 16 sirotinskih ustanov po 48, 50, 52 in 54 goldinarjev, za katere se je oglasilo 261 prošnikov iz vse dežele v starosti od 6. do 15. leta. — Deželni odbor je pritrdil predlogu pomnoženega krajnega šolskega sveta, da se učitelj Franc Muhič iz Vrha definitivno postavi v službo 2. učitelja na trirazredni ljudski šoli

v Šent-Jernej. — Sklenilo se je, oddati vodstvo nemškega gledišča za sezono 1878/9 podvzetniku E. Ludwigu iz Iglave. — Služba sekundarija v deželni bolnišnici se razpiše z natečajem do 15. aprila.

— Na korist „narodni šoli“ je v nedeljo v čitalnici govoril dr. Zarnik o najnovejši zgodovini zedinjene Italije. Dvorana je bila polna in zanimivi govor je bil z občno pohvalo sprejet. — Prihodnjo nedeljo govori dr. Karol Bleiweis o onih nesrečnih ljudeh, katerim se je pamet zmešala in katerih je dandanes čedalje več, ter o sedanjih prenapredbah norišnic na boljo pomoč zblaznelim.

— Deželna komisija za konjerejo na Kranjskem bo zopet nekoliko žebcev kupila. C. kr. deželna vlada vabi tedaj naše domače konjerejce, naj se zadnji čas do konca tega meseca oglasijo pri imenovani komisiji, če imajo na prodaj za pleme pripravnih žebcev in naj jej povedó ceno. Kupijo se pa le žebci, ki so najmanj 3 leta, pa ne čez 7 let stari, pa imajo sicer za pleme potrebne lastnosti.

— Radostni smo sprejeli novico, da naš vrli rojak, gosp. Franjo Kuralt, dozdej učitelj na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole Goriške, je imenovan za tajnika gospodarskega društva v Zagrebu. V gospodarskih znanostih teoretično in praktično izurjen in Hrvaškega jezika zmožen bode gotovo mož na pravem mestu.

— Gosp. Samasa je poslal v Pariško razstavo 3 zvonove in pa zbirko cerkvenih svečnikov pa dva lustra iz brona, ki se svetijo, kakor da bi bili pozlačeni ter so veliko bolj praktični memo navadnih plehastih in posrebernjenih. Zvonovi imajo imé patronom cesarjeve rodovine: sv. Frančiška, sv. Elizabete in sv. Rudolfa.

— (*Slomšekova podoba*), po natorni velikosti, ki jo iz Kararskega marmorja izdeluje gosp. Zajic, je že toliko dodelana, da v malo tednih jo utegnejo v Maribor dobiti. Obraz je ves podoben živemu in vsa druga oprava je tako lično izdelana, da je bodo častitelji nepozabljivega knezoškofa gotovo srčno veseli. Gospod Zajic se je s tem delom zopet skazal umetnika.

— (*Izdavanje Valvazorja*) se pridno nadaljuje. Ravno kar je prišel na svetlo 30. snopič ali V. knjige 3. snopič. Založnik in tiskar gosp. J. Krajec v Novomestu je dal napraviti krasne usnjate platnice tej slavni knjigi, ki se bodo dobivale že ta mesec po 2 gold. pri založniku.

— „V nedeljo gremo pa vsi v slovensko gledališče“ — tako slišimo zdaj povsod govoriti. Zakaj neki? Gosp. Kocelj, režiser slov. predstav, ima ta večer svojo benefico, v kateri se bode predstavljala — tandem ali quando! — izvirna igra, ki je na domačih tleh se rodila, namreč: „Dan Slave ali krščansko-turška vojska“, zgodovinska žaloigra v 4 aktih, katero je spisal gosp. Franc Potočnik. To delo je sicer prvenščina iskrenega našega narodnjaka, pa sliši se, da je jako zanimivo, ker se vrši deloma tudi v Ljubljani in pred Siskom.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Največ pozornosti je zadnje dni vlekel na-se Ruski general Ignatijev, ki je prišel na Dunaj 26., a odšel 31. marca. Z lahko opravičeno nepotrpežljivostjo je pričakoval svet gotovih novic o tem, kaj je opravil, in tem manj bo zdaj nezadovoljen, ker ne bo zvedel nič gotovega. Le toliko se zdaj sme trditi, da ni nič posebnega opravil. Njegov namen je bil, sporazumeti se z Andrassyem, s katerim se je razgovarjal cele štiri ure. Cesar ga je sprejel 27. dne